

Do J. O. X. Imci Karola Rodziwitta wojewody
wileńskiego... (wersz).

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

DO
JASŃNIE OSWIECONEGO XIĄŻĘCIA JMCI
K A R O Ł A
R A D Z I W I Ł Ł A
WOIEWODY WILEŃSKIEGO.

Ł okoliczności ofiarowanego Rzeczypospolitey

Legionu 6210. Ludzi.

XVIII. 2. 217.

Sulcrum est benefacere Reipublica. Sallust:

Wielkiego Domu, zasług mającego tyle,
Godny z wśzech miar Potomku, Xiążę **RADZIWILE!**
Idziesz ubitym zacnych Przodków Twoich śladem,
A równym dla Następców jaśnieiesz przykładem.
Zostawili Ci oni wielkich przewag wzory:
Masz długim ciągiem sobie przesłane honory,
Masz dzieła rozmaite nieśmiertelney sławy,
Na radach mądre zdania, w bojach dzielne sprawy:
Masz Krew, Imię, dostatki, i wszelkie zaszczyty,
Ale przy ich wielkości, i Tyś znakomity.
Świetny rząd Wielkich Przodków wedle Ciebie staie,
Lecz Ci zaszczyt naywiększy własna cnota daie.

Kiedy

Kiedy się Kray z niemocy i hańby podźwiga,
A chęć Obywatelka w zasługach wyściga,
Gdy każdy do szlachetney roboty się wprząga,
Każdy życzliwą rękę ku Ojczyźnie ściga,
Ow zbroie Rycerzowi Sarmackiemu kuie,
Ten go okryć, przystawić tamten obiecuie,
Niosą wszyscy ochocze dla Ojczyzny datki,
Ubostwo swey chudoby poświęca ofiatki,
Płec też Niewieścia chluby szukająca z cnoty,
Na ołtarzu Ojczyzny swe składa błyskoty,
I to, co próżną było bogactwa wystawą,
Daie Kraiowi z swoją naysięknieyszą flawą; (*)
Ty w miłości Ojczyzny nieprzewyciężony
Od nikogo, silnemi ią wspierasz ramiony.
Legion ten, ofiara wielkiej duszy Twój,
Ilekoć dłoń tyfiaczną w żelazo uzbroi,
Ilekoć Kray swoiemi pierściami zasłoni,
Ilekoć nieprzyjaciół Ojczyzny rozgoni,
Ilekoć błysnie mieczmi, zaśczęka w paizę,
Ilekoć śmierciolotny grot wypuści z spiżę,
Zawsze wspominać będzie, co dałeś Kraiowi,
I nieśmiertelnym głosem Twą pamięć odnowi.

Wzią-

(*) W Summaryuszu Składek Obywatelskich, które Ojczyźnie Naszey i wiekowi temu honor czynią, znajdujemy, oprócz Summ pieniężnych, ofiary Broni, Sukna, Mundurów, Ołowiu: znajdujemy ofiarowane od Pań wielkich Klejnoty: znajdujemy też uboższych ofiary. Chęć ich tym chwalebniejsza, im mniej są w stanie świadczenia Ojczyźnie.

Wziąłeś, Xiążę! obfzerne od Przodków dostatki,
Ale umiesz ich użyć dla dobra Twey Matki.
Komu dobro powszechne iedynym jest celem,
Ten prawdziwie może się zwać Obywatelem.
Nie wart tego imienia, kto dla siebie żyje.
Cóż ztąd, że w skarbach swoich miliony kryje?
Co! że napelnia kute drogim kruszczem skrzynie?
Zginą te wszystkie zbiory, gdy Oyczyzna zginie.
Zle się taki rachuje, co patrzy na siebie,
A niechce nic publiczney udzielić potrzebie.
Niechaj się, iako drugi Krezus, ubogaci:
Z powszechną Kraiu stratą, i on wszystko straci.
Tak, kiedy dom wyniosły bliski jest obłomu,
Dobrzeż się ten rachuje, co mieszka w tym domu,
Gdy zamiast iego wsparcia, swe wzmacnia mieszkanie?
Sądząc, że choć dom padnie, on iednak zostanie?
Cmylił się w swym zdaniu: to go nie ocali,
Walący dom wraz iego mieszkanie zawali.

Miedzy Obywatela różnemi zaszczyty,
Naywiększy czynić dobrze Rzeczypospolity.
Oyczyzna! święte Imie! hasło wolnych ludzi!
Oyczyzna do uczynków naywspanialszych budzi!
Oyczyzna słodzi trudy! kto iey dobrze życzy,
Taki za dobrodzieystwa, same krzywdy liczy.
Ogień iey święty duszę uzacnia człowieka:
Ani on skwirczy w nędzy, ani nie narzeka,

Gdy

Gdy frogie cierpi bole, ciężkie znosi blizny:
Smierć sama nie jest straszna, dla miłey Oyczyzny.
Tato Oyczyzna Wami dziś włada Polacy,
Ożywia serca Wafze, zachęca do pracy,
Długie rady Wam słodkie, umysł Wafz wspaniały,
Nie zna innego celu, prócz Narodu chwały.
O! sławo! o zaszczycie Polkiego Imienia!
Jakież wyroki, iakież szczęśliwe zdarzenia,
Do usługi Oyczyzny dodały ochoty,
Wzbudzając w sercach Wafzych Staropolskie cnoty!
Piękny skutek prac Wafzych! Oto już Rycerze
Długo kurzem okryte wdziewają pancerze,
Rozwiiają chorągwie, broń i miecze kują,
Leją śmiertelne śpiże, puklerze hartują:
A ieden Obywatel, godzien sławy wieczny;
Z kilku-tyfięcznych stawia głów zastęp waleczny.
Któż chlubney z cnoty chwały Polakom zaprzeczy,
Kiedy są tak wylani dla powszechney rzeczy!
Godni są być wolnemi, bo nikt nie jest zdolny
Wielką wślawić się cnotą, tylko człowiek wolny;
Wolności! matko cnoty! póki panowanie
Twoie z Prawem nad Polskim Narodem zostanie,
Póty zacny ten Naród, wolney dziedzic ziemi,
Słynąc będzie, i dziwić świat cnotami swemi.
Pomnażasz iego chwałę, zacny WOJEWODO!
Gdy Narod Sto Tyfięcy, za powszechną zgodą,

Zok

Zołnierza mieć uchwalił, wchodząc w te zamiary,
Niefiesz tak znakomite Oyczyźnie ofiary.
Czuie ona, iak Twoia dla niey chęć górlowa,
Więc się temi do Ciebie słowami odzywa.
„ XIAŻE! Wielkich Twych Oyców nieodrodne Plemię,
„ Którzy mężnie Oyczyftą zaftaniali Ziemie,
„ Nieżał mi, żem się szczodrze wylała dla Ciebie,
„ Gdy wzaiemnie Cię szczodrym widzę w mey potrzebie.
„ Idziesz śladem Twych Przodków: Ich oręż zwycięski,
„ Grożące mi odwracał dzielną dłonią kłęski:
„ Oni w Inflantach niegdyś groźne Szwedy ftarli,
„ Oni dumne Moskala zapędy odparli,
„ Skarcili buntownicy, a pola szeroko,
„ Odbiwfzy swoich, dzika oblali pofoką. (*)

„ Znam,

(*) Kroniki nasze są pełne dzieł Rycerskich i zasług Domu Xiążąt Radziwiłłów. Jerzy Radziwiłł Kasztelan Wileński, Hetman Wielki Litewski w Roku 1511. Tatarów zgromił, w Roku 1512. Mendligiereia Hana Tatarskiego poraził. We dwie lecie potym Celadyna Hetmana Moskiewskiego zbił. W Roku 1522. pustoszących Podole Tatarów z Konstantynem Xiążęciem Ostrogskim zwyciężył, i do 80,000. Brańców odbił. Krzysztof Radziwiłł Woiewoda Wileński i Hetman W. Lit. wiele za Stefana Króla przeciw Moskwie dokazywał: iako też późniey przeciwko Szwedom. Mikołaj Radziwiłł Wwda Wileński, Kanclerz i Hetman W. Lit: Szuyskiego w R. 1564. nad Ułą rzeką na głowę poraził. Woyciech Władysław Radziwiłł Kasztelan Wileński w czasie Woien z Szwecyą i Moskwą liczne Pułki do Obozu kosztownym nakładem swoim prowadził. Albrycht Stanisław Radziwiłł Kanclerz W. Litewski na wszystkie Kampanie za czasów trzech Królów, Zygmunta III. Władysława IV. i Jana Kazimierza, liczne Chorągwie swoim kosztem przystawiał. Janusz Radziwiłł Woiewoda Wileński Hetman Wielki Litewski, Kozaków i Moskwę gromił. Tychto wielkich Mężów, i tylu innych, z Domu swiego, których tu mieysce wyliczać nie pozwala, godnym jest Następcą w zasługach i chęci słuzenia Oyczyźnie, Xiążę Jmć Karol Radziwiłł dzisieyszy Woiewoda Wileński.

512 908 -

„ Znam, coś i Ty chciał czynić, dla mnie, Praw i Wiary.
„ Przemógł los... Pójdą lepiej dzisiejsze Ofiary.
„ Dzieci me pod dobrimi radzące sterniki,
„ Przyjęły z radośnemi chęć Twoię okrzyki:
„ Cnota Twa z mey miłości idąca powodu,
„ Ma i szacunek Króla i wdzięczność Narodu.
„ Taką tym czafem przyimiy nadgrode Twych chęci,
„ Ja nadto ie w potomney uwiecznię pamięci.

2989

XVIII. 2. 217